

blev fremlagt fra Ministerens Side, og som i det Væsentlige var overensstemmende med, hvad der var fremkommet fra Hvertallet i Kirkekommissionen. Lovforslaget vil altsaa komme tilbage hertil, og der vil da blive Leilighed til at vise, hvorvidt man overhovedet vil komme til den Erkjendelse, at det vil være rigtigt at gjøre et Skridt, saaledes som det fra Ministeriets Side var paatænkt, som efter min fulde Overbevisning og mit Kjendskab til disse Forhold er et overordentlig stort Skridt fremad og vil blive i høj Grad paafjænet, naar det kommer, eller om man vil lade Sagen blive staaende ved det Gamle i Forventning om, at Modstanden kan overvindes, en Modstand, der iøvrigt ingenlunde kommer fra den nuværende Minister. Hermed tror jeg at have besvaret den sidste Udtalelse, vi hørte.

Med Hensyn til flere andre Uttringer kunde det synes, at jeg ikke havde særlig Grund til at udtale mig, da de syntes at være nærmest rettede imod det foreliggende Lovforslag, som jeg i den Skikkelse, hvori det foreligger, ikke kan eller vil tiltræde. Men der er dog fremkommet flere Uttringer, som kunde synes ogsaa noget at officere min Stilling, forsaavidt jeg er fremkommen med Forslag om en Ordning af denne Sag, vistnok ikke i den Skikkelse, hvori den her foreligger, men dog en Ordning i samme Retning. Med Hensyn til disse forskjellige Uttringer vil jeg nu i stor Korthed blot gjøre et Par Bemærkninger, som jeg maatte ved andre Leiligheder kunde have havt Opfordring til at fremkomme med, men som jeg ialtfald nu, naar de ere fremkomne, kan henholde mig til, hvis senere Uttringer skulde føre i samme Retning. Der er ikke saa sjældent i denne Sal fra flere Sider og navnlig fra en enkelt — jeg mener det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), men ikke ham alene — fremkommet Uttringer, der gaa i en forunderlig dobbelt Retning, dobbelt i den Grad, at det kan siges at være ikke parallelle, men netop modsatte Retninger. Man har dels en Uttring, som gaar i den Retning, at vi skulde omstyre en Bestemmelse i Grundloven, en Bestemmelse, som findes i dens

allerførste Affnit, som den tredje Hovedbestemmelse, der er indført i Grundloven, og som jo endog saa den ærede Rigsdagsmand idag ligesom opfordrede Alle til at gjøre sig Umage for at faae forandret, saa at han altsaa opfordrede til at gjøre Skridt til en Grundlovsforandring. (Winther: Nei, det er en Feiltagelse, jeg sagde en Forfatningslov). Jeg tror ikke at have taget fejl i, at den ærede Rigsdagsmand vilde have en Forandring i den Bestemmelse, som foranlediger den øvrige Situation, at Kirken skal understøttes af Staten, og jeg veed ikke, hvorledes den ærede Rigsdagsmand vilde faae denne Forandring iværksat uden gennem en Grundlovsforandring. (Winther: Jeg har ikke sagt det!). Ja, saa er der Andre, som have sagt det, men jeg er ialtfald overbevist om, at det ærede Medlems Uttringer gif i den Retning, at, naar Grundloven var til Hinder for en saadan Reform, maatte man have en Grundlovsforandring, hvorved dette Forhold blev opløst. Men ialtfald er denne Betragtning fremkommen fra andre Sider, saa at hvis den ærede Rigsdagsmand ikke vil vedkjende sig denne Betragtning, ville dog Andre det, og jeg henvender mig da til dem, der have følelsen af at have udtalt sig i denne Retning. Der er jo ikke noget Forkasteligt deri; jeg siger blot, at det er en Retning, som fra visse Sider er gjort gjældende, at man skulde komme til at faae en Løsning af Forholdet mellem Kirke og Stat ved nemlig simpelthen at tage den Bestemmelse bort, at Folketirken skal have Understøttelse af Staten. Med Hensyn til denne ganske vist meget radikale Forandring siger jeg, at det er vist nok, at, da Grundloven blev givet, antog man, at det var en Bestemmelse, der vilde overleve ialtfald mange af de andre Bestemmelser, saa at det forsaavidt vilde være overraskende, om man nu vilde gjøre Angreb paa den. Men jeg tror, at, hvis man vil omstabe Forholdet, vil man komme til at se, at det ikke er klaret derved, at man tager denne Bestemmelse bort om, at Folketirken skal understøttes af Staten, at der endda ikke er opnaaet det, som var fastsat som Formaalet, at Staten skulde udfilles fra Kirken. Der vilde snart vise sig saamange Spørgsmaal, at der kan være meget god